

Informatienota voor de raad

Datum 31 mei 2021

Onderwerp	Artikel 45 vragen van de Christen Unie over de TONK regeling
Versienummer	V1.1

Portefeuillehouder Wethouder Dorrit de Jong

Informant Eva Molendijk
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon 038 498 2824
Email e.molendijk@zwolle.nl
Bijlagen Geen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45 vragen van de fractie van de Christen Unie over TONK.

Datum 31 mei 2021

Toelichting op het voorstel

Wij hebben op 7 mei 2021 vragen ontvangen van de fractie van de Christen Unie conform art 45 reglement van orde over bekendheid en toegang tot de TONK regeling. In deze nota beantwoorden wij de vragen.

Inleiding

Onlangs was in diverse media te lezen dat zelfs ná ruimhartige verruiming van de TONK regeling er nog weinig gebruik van wordt gemaakt en dat dit te wijten zou kunnen zijn aan, de weg naar het loket niet kennen of schaamte om een beroep op deze regeling te doen. Volgens een artikel van 4 mei 2021 in het Financieel Dagblad heeft dit echter te maken met de manier waarop de regeling is ingericht, namelijk dat gemeenten zelf voorwaarden kunnen stellen en dat dit er voor kan zorgen dat gemeenten strenge eisen aan het opmaken van eigen vermogen en partnerinkomens kunnen stellen. Ook speelt wantrouwen door ervaringen met de TOZO een rol. Hierdoor dreigen steeds meer ondernemers het niet meer te redden.

Voor Zwolle zou van de TONK middelen volgens de informatienota van 18 februari 2021 in zowel het 1e en 2e kwartaal € 608.202.- beschikbaar zijn. Later, op 12 maart is de regeling verdubbeld.

Kernboodschap

Hieronder gaan wij in op de vragen van de Christen Unie fractie:

1. Klopt de aanname dat Zwolle voor de TONK regeling over ruim 2.4 miljoen euro kan beschikken en derhalve ruimhartig aan noodlijdende ondernemers kan tegemoetkomen?

Antwoord 1:

In totaal wordt er door het rijk € 260 miljoen beschikbaar gesteld voor TONK voor alle gemeenten. De eerste tranche van € 65 miljoen is uitgekeerd, waarvan het aandeel Zwolle € 602.000,- bedraagt. Over de verdeelsleutel van het restant is nog geen duidelijkheid. De verwachting is dat het budget toereikend is.

2. Hoe vaak is de TONK regeling in Zwolle aangevraagd en hoe vaak en hoeveel is er inmiddels toegekend?

Antwoord 2:

Vanaf 4 maart kunnen inwoners TONK aanvragen. Tot en met 18 mei, zijn er 63 aanvragen ingediend waarvan er 17 al zijn toegekend.

3. Door de gemeente Zwolle worden er geen inkomenseisen gesteld, zijn er wel andere door de gemeente Zwolle gestelde eisen aan de ondernemers die hen kunnen belemmeren om de TONK regeling aan te vragen of anderszins tot afwijzing kunnen leiden?

Antwoord 3:

Als voorwaarden voor een tegemoetkoming TONK is gesteld dat er sprake moet zijn van een terugval van het huidige inkomen van tenminste 20% als gevolg van de coronacrisis en de genomen maatregelen. Voor ondernemers blijkt het soms lastig te zijn om de inkomensterugval aan te tonen, door de gebruikte rekensystematiek. Ook kan er sprake zijn van een net te kleine inkomensterugval.

Nu de beleidsregels zijn gewijzigd, bieden we de mogelijkheid om bij dit soort gevallen een andere inkomensmaatstaf te hanteren. In de communicatie richten we ons op de boodschap, dat de gemeente kan helpen beoordelen of iemand in aanmerking komt voor de regeling. Om zo inwoners te stimuleren om überhaupt een aanvraag in te dienen.

Daarnaast stellen we voorwaarden aan het privé vermogen. Als het privé vermogen hoger is dan wat in de Participatiewet staat (bijstandsnorm), heeft een inwoner geen recht op een TONK vergoeding.

Datum 31 mei 2021

Nu de beleidsregels zijn gewijzigd, is het vrij te laten vermogen verdubbelen, waardoor de regeling voor meer mensen toegankelijk is.

4. Hoe is de TONK regeling naar ondernemers gecommuniceerd en heeft het college zicht op het bereik van deze communicatie?

Antwoord 4:

De communicatie heeft plaatsgevonden via de standaard media kanalen, zoals de sociale media (twitter, facebook) en een bericht in de Swollenaar en Peperbus. Daarnaast is er een mailing gedaan aan ondernemers, die een TOZO 3 aanvraag hebben ingediend (1145 stuks). In deze mailing is ook aandacht besteed aan de TONK regeling.

We halen uit de bezoekcijfers dat de TONK-pagina, ondanks de lage aanvraagaantallen, in een korte periode wel veel is bezocht. Eind april was de pagina 1.629 keer weergegeven, waarvan 1.234 unieke bezoekers. Hieruit kunnen we de conclusie trekken dat de inwoners de pagina gericht opzoeken en weten te vinden.

5. Heeft het college signalen ontvangen dat er terughoudendheid bij ondernemers is om de TONK regeling aan te vragen?

Antwoord 5

Het college heeft inderdaad signalen over deze terughoudendheid van ondernemers ontvangen. Dit komt overeen met het vergelijkbare beeld bij andere gemeenten, waar ook weinig TONK aanvragen binnenkomen. Er heerst ook angst voor terugbetalen, aangewakkerd door berichtgeving over de toeslagen affaire. Ook horen we dat er ondernemers zijn die überhaupt geen aanvraag indienen omdat zij denken daar geen recht op te hebben of het niet nodig hebben. Andere redenen zijn het niet voldoen aan de voorwaarden, bijvoorbeeld doordat er sprake is van te weinig inkomensterugval of het hebben van teveel vermogen of het lukt niet de inkomensterugval aan te tonen.

6. Als het bij het college bekend is dat ook in Zwolle het bereik onvoldoende is, is het college dan bereid om extra inspanningen te ondernemen om zelfstandige ondernemers alsnog uit te nodigen een beroep op de TONK te doen?

Antwoord 6

Uit de bezoekcijfers van de website (eind april 1.629 pagina weergaven door 1.234 unieke bezoekers) halen we op dat de bekendheid binnen Zwolle over de TONK regeling op zich hoog is. Echter inwoners zijn terughoudend in het aanvragen van TONK. Belangrijk is het wegnemen van drempels voor het aanvragen van TONK. Recentelijk hebben we de website hierop aangepast. In de communicatie richten we nu meer op het wegnemen van drempels voor het aanvragen van TONK. We geven als boodschap aan, dat de gemeente kan helpen beoordelen of iemand in aanmerking komt voor de regeling. Zoals het expliciet benoemen dat de TONK een gift is, en niet hoeft te worden terugbetaald. Ook benoemen we dat de tegemoetkoming een onbelaste vergoeding is en daarom geen gevolgen heeft voor de hoogte van toeslagen en belastingen.

Daarnaast hebben we besloten de beleidsregels te verruimen. Het college heeft deze stappen ook genomen mede dankzij de aandacht die de Raad hiervoor heeft. Met het aanpassen van de tijdelijke beleidsregels, wordt de TONK regeling verruimd en opengesteld voor meer inwoners. Hierover staan de wijzigingen opgesomd:

1. De tegemoetkoming voor de woonlasten is verdubbeld.
2. Het vrij te laten vermogen is verdubbelen, waardoor de regeling voor meer mensen toegankelijk is.
3. Ondernemers waarbij het lastig is de inkomensterugval aan te tonen, door de gebruikte rekensystematiek of die te maken hebben met een net te kleine inkomensterugval, krijgen de mogelijkheid om een andere inkomensmaatstaf te hanteren.

Datum 31 mei 2021

4. Voor ondernemers die in 2019 zijn gestart met hun onderneming, zal niet gekeken worden naar de inkomensterugval. Zij ontvangen een vergoedingspercentage van 50% tegemoetkoming in de vaste woonlasten. Tenzij door aanvrager kan worden aangetoond dat hij een hogere percentage inkomensterugval heeft.

We communiceren pro actief deze wijzigingen.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

Interim-secretaris, Liesbeth Borsboo